אמר זעירי לא שנו [א]אלא דאמר מנחה אבל לא אמר מנחה לא יתיב רב נחמן וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רבא לרב נחמן קמח יביא סולת א] לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה בלא שמן ולבונה יביא שמן ולבונה מאי לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה חצי עשרון יביא עשרון שלם מאי לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה אי הכי אימא סיפא עשרון ומחצה יביא שנים כיון דאמר מנחה איחייב ליה בעשרון כי אמר חצי עשרון לא כלום קאמר ב] הוא לא צריכא [ב]דאמר הרי עלי מנחה חצי עשרון ועשרון דכיון דאמר מנחה איחייב ליה בעשרון כי אמר חצי עשרון ולא כלום קאמר כי הדר אמר עשרון מייתי עשרון אחרינא אי הכי רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין אמאי אמר רבא ר' שמעון [ג]בשיטת ר' יוסי אמרה דאמר [אף] בגמר דבריו אדם מתפיס: **מתני'** [ד]מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד ג] (אם אמר הרי עלי ששים עשרון מביא בכלי אחד) [ה]אם אמר הרי עלי ס"א מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד שכן ד] [ו]הציבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד דיו ליחיד שהוא פחות מן הציבור אחד אמר ר"ש והלא אלו לפרים ואלו לכבשים ה] ואינם נבללים זה עם זה אלא עד ששים יכולין ליבלל אמרו לו ששים [ז]נבללין וששים ואחד אין נבללין אמר להם כל מדות חכמים כן [ח]בארבעים סאה הוא טובל ובארבעים סאה חסר קרטוב אינו יכול לטבול בהן: **גמ'** שאיל שאילה למעלה מרבי יהודה בר אילעאי מנין לאומר הרי עלי ששים ואחד מביא ששים בכלי אחד ואחד ו] בכלי אחד פתח רבי יהודה בר אילעאי [ט]ראש המדברים בכל מקום ואמר שכן מצינו ציבור מביאין ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד דיו ליחיד שיפחות מן הציבור אחד א"ל ר"ש והלא אלו פרים ואילים ואלו כבשים אלו בלילתן עבה ואלו בלילתן רכה אלו בלילתן שחרית ואלו בלילתן בין הערבים ואין נבללין מזה על זה ז] אמרו לו אמור אתה אמר ח] להם הרי הוא אומר [1]וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה כבר אמרה תורה הבא מנחה שיכולה להיבלל א"ל בששים נבללין בששים ואחד אין נבללין אמר לו [י]כל מדת חכמים כן הוא בארבעים סאה הוא טובל בארבעים סאה חסר קרטוב אינו יכול לטבול [כ]כביצה מטמא טומאת אוכלין כביצה חסר שומשום אין מטמא טומאת אוכלין [ל]שלשה על שלשה מטמא מדרס שלשה על שלשה חסר נימא אחת אינו מטמא מדרס וכי אין נבללין מאי הוי והא תנן [מ]אם לא בלל כשר [נ]אמר רבי זירא [ס]כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת ט] בו וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו אמר רבי ביבי אמר רבי יהושע בן לוי מעשה בפרדה י] אחת של בית רבי שמתה ושיערו חכמים את דמה ברביעית מתיב רבי יצחק בר ביסנא [ע]העיד רבי יהושע ורבי יהושע בן בתירא [פ]על דם נבילות שהוא טהור ואמר רבי יהושע בן בתירא מעשה והיו יא] נוחרין ערודיאות לאריות באיסטריא של מלך והיו עולי רגלים שוקעין עד רכובותיהן בדם ולא אמרו להם דבר אישתיק אמר ליה ר' זריקא מאי טעמא לא קא מהדר מר אמר ליה היכי אהדר ליה דאמר רבי חנין [2]והיו חייך תלואים לך מנגד זה הלוקח תבואה משנה לשנה ופחדת לילה ויומם זה הלוקח תבואה מערב שבת לערב שבת ואל תאמן בחייך זה הסומך על הפלטר

וההוא

לא שנו. דתפוס לשון ראשון אלא דאמר מנחה מן השעורים דאיכא למימר כיון דאמר מנחה למנחה גמורה קמכוין אבל אמר מנחת שעורים מנחה אשעורים קאי ופטור דליכא למימר תפוס לשון ראשון. ל"א אבל לא אמר מנחה לא אלא יב] הרי עלי שעורים פטור דודאי לשעורים איכוון: **מאי לאו דלא אמר מנחה.** אלא הרי עלי קמח אפי' הכי חייב דאין אדם מוציא דבריו לבטלה: **כי אמר חצי עשרון לא אמר כלום.** ולייתי חד עשרון ותו לא: **אי הכי רבי שמעון פוטר כו'.** כיון דתפוס לשון ראשון ואיהו אמר מנחה הרי התנדב כדרך המתנדבים יג]: ה"ג **אף בגמר דבריו אדם נתפס.** דלא אזלינן בתר לשון ראשון להודיה ולא בתר אחרון להודיה אלא בתר כולהו וזה שאמר מנחה חצי עשרון ועשרון פירושי קמפרש מנחה של חצי עשרון ועשרון והיינו שלא כדרך המתנדבים (א) ובשיטת רבי יוסי אמרו: **מתני'** ה"ג **שכן מצינו שהציבור מביא וכו'.** לי"ג פרים ל"ט עשרונים שלשה עשרונים לפר ולי"ד כבשים י"ד עשרונים הרי נ"ג ולשני אילים ד' עשרונים הרי נ"ז ולשני תמידין שנים ולשני כבשי מוסף דשבת שנים הרי ס"א: **אמר ליה ר' שמעון.** וכי אותן ס"א עשרונים בכלי אחד היו: **והלא אלו לפרים ואלו לכבשים.** ואי מערב להו מיפסלי שמנחת פרים בלילתה עבה שני לוגין לעשרון חצי הין לג' עשרונים ומנחת כבשים בלילתה רכה רביעית ההין לעשרון דהיינו שלשה לוגין והן בולעות זו מזו ונמצאת זו חסירה וזו יתירה: **אלא.** מפני מה אין מביא יחיד ששים וא' עשרון בכלי אחד דעד ששים יכולין ליבלל בכלי אחד בלוג אחד יד] ואליבא דרבי אליעזר בן יעקב נקט לה טו] כפ' שתי מדות (לעיל פח.) (ב) אפי' מנחה של ששים עשרון אין לה טז] אלא לוגה: טז] **בששים ואחד אין נבללין.** בתמיה: **גמ' ראש המדברים בכל מקום.** קרי ליה הכי משום מעשה דמערה במסכת שבת (דף לג:): **כל הראוי לבילה.** כגון ששים עשרונים ראויים ליבלל מלוג: **אין בילה מעכבת** יז]. דאפי' לא בלל כשר: **בילה מעכבת בו.** דבעינן שיהא ראוי ליבלל: **ושיערו חכמים את דמה.** שילא ממנה: **ברביעית.** לידע אם יש בו רביעית יפרשו ממנה כנבילה. ואיידי דאיירי לעיל בשיעורים כל מדת חכמים כך הם נקט נמי להאי דשיעורא דרבנן היא. יח] רביעית דם יכול לקרוש ולעמוד על כזית: **והיו נוחרין** יט] **ערודיאות לאריות.** ערודי היער היו נוחרין לצורך האריות: **הלוקח תבואה משנה לשנה.** שאין לו קרקע לזרוע והיינו חייו תלואים שאינו יודע אם יהיו לו מעות לשנה הבאה: **הפלטר.** נחתום:

וההוא

לא שנו אלא דאמר מנחה אבל לא אמר מנחה לא. ולית דגרסי אבל אמר מנחת פירוש משום דמנחת דבוק לשעורין ולא שייך כלל גבי כלא שמן ולבונה: **מאי** לאו דלא אמר מנחה. וכגון דאמר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך כו': **אי** הכי אימא סיפא עשרון ומחצה כו'. בשלמא אי לא אמר מנחה מייתי תרי כלומר אילו הייתי יודע אלא כיון דאמר מנחת עשרון וממלא אמאי מביא תרי הא אמרת דהיכא דלא אמר מנחה אין כלום ואם כן משום אותו חצי עשרון לא לייתי כלום: **אי** הכי רבי שמעון פוטר כו'. כיון דתפוס לשון ראשון ואיהו אמר מנחה הרי התנדב כדרך המתנדבים כך פירש בקונטרס וקשה הא אוקימנא לעיל רבנן כבית שמאי דתפוס לשון ראשון אם כן ר' שמעון דקאי כבית הלל לית ליה תפוס לשון ראשון וי"ל הא אסיקנא לעיל דמוקיה הלל כיה ועוד יש לפרש דקאי אהא דאמרן לא צריכא דאמר הרי עלי מנחה חצי עשרון ועשרון דבשלמא אי אמר עשרון וחצי עשרון אין זה כדרך המתנדבין אבל חצי עשרון ועשרון משמע תרי מילי ולכל הפחות עשרון דקאמר בסוף לייתי ומשני דסבר כר' יוסי דאמר [אף] בגמר דבריו אדם נתפס בתמורת עולה תמורת שלמים דמשוינן לה חדא דיבורא אע"ג דמשמע תרי דיבורי מדקאמר תמורת עולה תמורת שלמים ולא קאמר תמורת עולה ושלמים ולא חשבינן ליה כמלך ה"נ אע"ג דמשמע תרי דיבורי משום דאמר חצי עשרון ברישא מכל מקום חשבינן ליה חד דיבורא: **והא** תנן לא בלל כשר. פירשתי בהקומץ רבה (לעיל יח: ד"ה כי): **מעשה** בפרדה אחת של בית רבי. איידי דאיירי בר' יהודה ראש המדברים על ידי קיסר כדאיתא בפ' במה מדליקין (שבת דף לג:) מייתי האי עובדא דרבי יהודה מורייגא דבי נשיאה דשמא מינהו קיסר ראש על בית נשיא ובקונט' פירש משום דאיירי בשיעורין:

מורייגא

עין משפט נר מצוה

כב א ב מיי' פי"ז מהל' מעה"ק הלכה י:
כג ג ד מיי' שם הל' ו ז:
כד ה מיי' פ"י מהלכות תמידין ומוספין הל' יד:
כה ו מיי' פי"ד מהלכות מקוואות הלכה א טור ש"ע י"ד סימן רא סעיף א:
כו ז מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הלכה א:
כז ח מיי' פכ"ג מהלכות כלים הל' א:
כח ט מיי' פי"ג מהל' מעה"ק הלכה יא:
כט י מיי' פי"ו שם הלכה י:
ל כ מיי' פ"א מהלכות שאר אבות הטומאות הלכה ד:

◆

רבינו גרשום

למיהדר ביה: לא שנו דאמר יביא מן החיטין אלא דאמר מנחה אבל לא אמר מנחה לא: לישנא אחרינא אבל אמר מנחת שעורים גליא דעתיה דלשעורים נתכוין: כי אמר חצי עשרון לא כלום אמר דהא אמר מנחת עשרון ואמאי מביא שנים: אי הכי כדקאמרת דאמר מנחה אמאי ר' שמעון פוטר בכולן: בשיטת ר' יוסי אמרה: ביו"ט הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד עשרונות כיצד לי"ג פרים ל"ט לשני אלים ד' לי"ד כבשים י"ד ולב' לב' תמידין ולב' כבשים [של מוסף שבת] הרי ס"א: ואין נבללין מזה על זה היינו זה עם זה דהללו בלילתן רכה והללו בלילתן עבה: אלא היינו טעמא דעד ס' יכולין לבלול בלוג אחד טפי לא: אמרו לו בס' נבללין בס"א אין נבללין בתמיהא: קורטוב שמיני שבשמינית הלוג (לפני ב'): [ר' זירא] אמר כל הראוי לבילה שיכול לבלול בלוג אע"ג שלא בלל אין בילה מתעכב בו וכשר וכל שאינו ראוי לבילה כגון ס"א או יותר בילה מעכבת בו שהרי אינו ראוי ליבלול ופסול: ושיערו חכמים את דמה שלא היה בו פחות מרביעית דליטמא משום נבלה הואיל ולכשיקרש לא יהא פחות מכזית ואגב דאיירי בשיעורין נקט האי: ערודיאות ערדים של בהמות: והיו עולי רגלים וכהנים אוכלי תרומה:

◆

שיטה מקובצת

א] סולת מאי לאו: ב] קאמר ל"צ: ג] תיבות אם אמר כו' עד בכלי אחד נמחק: ד] שכן מצינו שהצבור: ה] לכבשים ואינן: ו] ואחד שמביא: ז] זה אמר לו: ח] אמר לו: ט] בו עי' תוס' (יבמות דף קד): י] תיבת אחת נמחק: יא] נוחרין ערודאות ס"א ערודאות ערדים של בהמה והיו עולי רגלים וכהנים אוכלי תרומה. הרגמ"ה: יב] אלא אמר הרי עלי מן השעורים: יג] המתנדבים הס"ד ומה"ד בשיטת רבי יוסי אמרה דאמר במסכת תמורה בפרק כיצד מערימין (דף כו ע"ב) ותיבה ה"ג נמחק: יד] לה דאמר: טו] לה להיות: טז] וששים: יז] היא מעכבת בו: יח] היא רביעית: יט] נוחרין מבשר:

מסורת הש"ס

א) [פסחים נג:], ב) לעיל יח:, ג) [ברכות סג: שבת לג:], ד) כתובות קד. ר"ה יג., ה) כ"ב פה: חולין פג: קדושין כה. יבמות קד: נדה סו: לעיל יח: מכות יח: נדרים עג., ו) עדיות [פ"ח מ"ה] [לא נזכר שם ר' יהושע וכו' התוי"ט דהכא בברייתא היא וגם כן ואמר ר"י ב"ב מעשה וכו' וכו' ליתא במשנה דעדיות], ז) [ולעיל יח: פירש"י דלאפי' לרבנן דאמרי ס' לוגים נמי קים להו דאין נבללים יפה ול"ע ועיין בפרש"י].

◆

תורה אור השלם

1. וְכָל מִנְחָה בְלוּלָה בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו:
ויקרא ז י

2. וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ מִנֶּגֶד וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ:
דברים כח סו

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג אף וכו' המתנדבים ולא ברפסי בשיטת ר' יוסי אמרו: (ב) ד"ה אלא מפני וכו' בפרק שתי מדות דאמר אפילו:

◆

מוסף רש"י

ר' שמעון בשיטת וכו'. ר' שמעון דפטר באומר מנחה מן השעורים ולא חייביה משום תפוס לשון ראשון, בשטת רבי יוסי אמרה דאמר במסכת תמורה (דף כה:) אף בגמר דבריו אדם נתפס ונתפס כלומר תופס הוא אף גמר דבריו, דתנן הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ דאמר תפוס לשון ראשון, רבי יוסי אומר אם לכך נתכוין תחלה הואיל ולא היה אפשר ליה להוציא שני שמות כאחד ועל כרחו הוציא זה אחר זה דבריו קיימין ותרעה עד שתסתאב ויתמכר ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים (פסחים נג:). **ששים.** עשרונים נבללין בלוג אחד ששים ואחד אין נבללין. בלוג אחד, הלכך לא יביא ס"א עשרונים בכלי אחד לפי שאין ראוי לתת שם שני לוגין וכראב"י דאמר בפרק שתי מדות (דף פח.) אפילו למנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה, ולי נראה דאפילו לרבנן דאמרי ששים לוג קים להו דאין נבללין יפה בכלי אחד (לעיל יח:). **ראש המדברים.** במלות המלך שלוה עליו לדבר תחלה בכל מקום כדלקמן (שבת לג:). **כל מדת חכמים כן הוא.** שהעמידוה יחד ולא תמוט (כתובות קד.). מלומא **חסר קרטוב.** מדה קטנה מאוד אחד מתו' בשמינית בלוג **כביצה.** יקים להו לרבנן שאין בית הבליעה מחזיק לא פחות ולא יותר מביצת תרנגולת, וכתיב בטומאת אוכלין (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל, אוכל הנאכל בבת אחת **שלשה על שלשה מטמא מדרס.** שיערו חכמים שבפטור הזה ראוי לשירס (ראש השנה יג.). **שלשה על שלשה.** טפחים (שם). **כל הראוי לבילה.** כמנחות בפרק המנחות תנן מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד, ואם אמר הרי עלי ששים ואחד מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד, ומפרשינן טעמא בגמ' משום דששים נבללין ביחד יפה בלוג שמן אבל ששים ואחד אי אפשר להבלל, ופרכינן ולא בלל נמי מאי הוי והתנן אם לא בלל כשר, ומשני א"ר זירא כל הראוי לבילה כגון ששים עשרון אם לא בלל כשר אבל ששים ואחד שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו, כלומר מה שאי אפשר להבלל מעכבת בו דכיון דכתיב ויצק עליה שמן [illegible] ה מנחה שיכול לקיים כהן מצות בלילה ובשביל מביא ששים ואחד מנחה כזו לא נוח להבית, והרי הוא כמביא מנחה מן הקטניות דליתה כלום, שכל דבר שצוה הקב"ה להביא יש עיכוב בעיקר [illegible] אחר, אבל מלות האמורים בלותה מלוה כגון תנופה בקרבן בלילה במנחה, יש שמעכבין אם גילה הכתוב לשנות עליו ולעכב ויש שאין מעכבין [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones